

Υπηρεσία Επισημείωσης CLARIN:EL με το περιβάλλον WebAnno (Annotator)

Εγχειρίδιο χρήσης



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΠΛΑ & ΤΣ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΡΙΣΗΣ ΕΠΑΥΕΚ





Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Περιεχόμενα

Γενικές οδηγίες	3
Επιλογή project	3
Περιήγηση στο ανοιγμένο έγγραφο - Ρυθμίσεις	4
Έναρξη επισημείωσης - δυνατότητες	6
Δημιουργία project επισημείωσης	10
Επιστροφή στην αρχική σελίδα του WebAnno	10



1. Γενικές οδηγίες

Κάνω login στην Υποδομή <u>CLARIN:EL</u>.

Πατάω πάνω στο κουμπί **annotate** που βρίσκεται δεξιά πάνω στο κεντρικό μενού και από την αναδυόμενη λίστα επιλέγω **WebAnno**.

clarin:el	athena repo	clarin:el portal		annotate	your profil browse stati	e logout stics help
Welcome to clarin:el You can browse the clarin:el inventory and see a b a selected subset of resources.	ig collection of reso	urces from all pa	articipating r	epos or proce	eed to your repo fo	or viewing
clarin:el inventory of language resources and services		na ba	ne be she	ni bi shi	∩0 bo athena repo S 11/2	69 19 119
442 language resources at your dispo	sal					
Type in your keywords, please						search
clarin:el is the Greek national network of language resources preservation of language resources. The Central Aggregator is the central Repository of the clarin organisation and the presentation of the metadata description and to the public.	, a nation-wide Research el Infrastructure, which ons in a uniform catalogi	h Infrastructure dev is responsible for th ue and the provisior	oted to the sus he harvesting o n of access to t	tainable storage f metadata fron he Language Re	e, sharing, disseminat n the local Repositorie esources to the netwo	ion and es, the rk members

Μεταφέρομαι στο περιβάλλον του WebAnno. Εκεί βλέπω το **αρχικό μενού**, το οποίο διαμορφώνεται ανάλογα με το ρόλο που έχω (Annotator) και τα αντίστοιχα δικαιώματα που μου έχουν δοθεί.

2. Επιλογή project

Επιλέγω Annotation.



Εμφανίζεται ένα παράθυρο χωρισμένο στα δύο: στην αριστερή πλευρά εμφανίζονται τα **project** στα οποία έχω πρόσβαση ως επισημειωτής (Annotator). Εάν επιλέξω ένα project



κάνοντας κλικ επάνω του, στη δεξιά πλευρά του παραθύρου εμφανίζονται τα **αρχεία** που ανήκουν στο project αυτό.

Annotation	# Home				2 01	Help 💄 John 🔅 Log out (automatically in 29 r	nin)
/	Home Open Pr	Document Cpen docu Projects: Demo Proje Prespa Agre	Page ment ct (Histories of The Greek, seement	Script Documents: IstoriesEG1.bxt IstoriesEG10.bxt IstoriesEG10.bxt IstoriesEG12.bxt IstoriesEG2.bxt IstoriesEG3.bxt IstoriesEG5.bxt IstoriesEG5.bxt IstoriesEG6.bxt IstoriesEG6.bxt IstoriesEG9.bxt	Helo	Help & John & Log out (automatically in 29 r	hin)
		_			Open		

Επιλέγω όποιο αρχείο με ενδιαφέρει κάνοντας κλικ πάνω του και πατάω **Open** (εναλλακτικά κάνω διπλό κλικ στο όνομα του αρχείου). Ανοίγει μία καινούργια σελίδα στην οποία εμφανίζονται οι πέντε πρώτες προτάσεις από το κείμενο που επέλεξα. Η αρίθμηση των προτάσεων φαίνεται στην αριστερή πλευρά του παραθύρου.

	Annotation	# Home								-22		2 0 He	lp 🛔 John	🕒 Log o	out (automatica	ally in 26 min)
Demo	Project (Histories of	Open Prev.	Docume Next	Export Export	Settings 1.txt	Ç.) First	OPrev.	Page 1:85 Go to	Next	∠)] Last	Script	Help Contractions Guidelines	Reset	Finish of 83 set	ntences [docur	nent 1 of 12]
Þ	Annotation													ayer	Chunk	•
0	 Ιστορίες της ελληνικής γ Δώδεκο από κοθεμιάς (σ το ζήτημα α Το περισσό ελληνικό κα Adrados, Fr Ιστορία της 	Ελληνικής Γ/ λώσσας. • αυτές παροι ὑλληψη, περε υτό. τερα από τα κ ιξένο, με σκο παιτίσο R. 20 ελληνικής γλι	ώσσας σιάζοντα χόμενα, ι είμενα αυ πό να απ Ο3. ώσσας (αι	Στις σελ α αναλυτ εξαντλητ πά πλαια ιοκτήσει ι πό τις απ	ιίδες που ακ πκά σε κείμε πκότητα ανά πώνονται απ ο αναγνώστ ιαρχές ως τι	ολουθούν να γραμμέ ιλυσης κλ ό βιβλιοκη ης όσο το ; μέρες μα	ν επιχειρ ένα από ιπ.) καθα ρισίεςπα δ δυνατό ας).	ειδικούς ώς και τη ου έχουν ο πληρέσ	αταγραί , με στό) ν έγκυρι δημοσιε τερη εικά	φούν οι τ χο την αν α ενημέρ αντεί σε ε όνα για τ	υπάρχουσες γάδειξη των ι ωση όσων ει ιδικά περιοδιι α παρουσιάζι	Ιστορίες της διαιτεροτήτων •διαφέρονται γι κά και στον τύπ ομενα έργα.	ης α Ν	io annot	ion ation selected	

3. Περιήγηση στο ανοιγμένο έγγραφο - Ρυθμίσεις

Μπορώ να πάρω περισσότερες πληροφορίες για το αρχείο που έχω επιλέξει (όνομα, μορφότυπο, τελευταίες αλλαγές που έχουν γίνει) πατώντας πάνω στο κουμπί i, το οποίο



βρίσκεται στην αριστερή πλευρά της σελίδας (εναλλακτικά, μπορώ να πατήσω το βελάκι που βρίσκεται ακριβώς από πάνω).



Μπορώ να αλλάξω τον αριθμό των προτάσεων που εμφανίζονται στο παράθυρο μου από τα Settings. Επιλέγω τον αριθμό των προτάσεων που θέλω να εμφανίζονται και πατάω Save.

	Annotation #Home				S. Caller	⊖ Help 🌡	ohn 🔂 Log o	ut (automatically	in 29 min)
Demo	Project (Histories of The Greek Language)/Is	Settings General Display Pi	references		Crains Uz	nes Ri Showing	Workflow Wor	ntences (docume	nt 1 of 12]
•	Annotation	Sidebar size			20:4: 96		Layer	Chunk	
•	 Ιστορίες της Ελληνικής Γλώσσας ελληνικής γλώσσας. Δώδεκα από αυτές παρουσιάζονται 	Font zoom Visible sentences			100-11 %		Annotat	lon	
	καθεμιάς (σύλληψη, περεχόμενα, ε το ζήτημα αυτό.		Remember layer		\bigcirc	αι για	No annot	ation selected!	
	3 Τα περισσότερα από τα κείμενα αυ		Auto-scroll			τύπο,			
	ελληνικό και ξένο, με σκοπό να από 4 Adrados, Francisco R 2003.	Editor	legacy static gray		•	•			
	5 Ιστορία της ελληνικής γλώσσας (ar	Annotation Layer	Preferences						
	6 Мтфр. 7 А.	Layer		Show	Palette				
	8 V. 9 Lecumberri	Chunk		38	static pastelle				
	10 Eniµ.	Coreference		18	static pastelle				
		- 1		-	Save Cancel	-			
	L.			_					

Από το βασικό μενού στο πάνω τμήμα της σελίδας μπορώ να περιηγηθώ είτε μέσα στο αρχείο που έχω ανοίξει είτε στα αρχεία που υπάρχουν στο project μέσα στο οποίο βρίσκομαι. Δίνεται, επίσης, η δυνατότητα στοίχισης του κειμένου αριστερά (LTR) και δεξιά (RTL). Από το κουμπί **Guidelines** μπορώ να έχω πρόσβαση στις οδηγίες που έχουν συνταχθεί για τον τύπο της επισημείωσης που θα κάνω (σε περίπτωση που το αναδυόμενο παράθυρο είναι κενό, δεν υπάρχουν οδηγίες).





Στη δεξιά πλευρά της σελίδας υπάρχει το κουμπί **Layer**. Πατώντας το βέλος αναδύεται μία λίστα από την οποία μπορώ να επιλέξω το επίπεδο επισημείωσης που θέλω να κάνω. Η επιλογή μου γίνεται με κλικ πάνω στο όνομα.

Project (Historie	Open s of The Gree	Doct Prev, Nex k Language	t Export	Settings	K) First	Prev.	Page 1 🔤 Go to	(C) Next	C) Last	Script	Help Contraction Guidelines	Res	orkflow	tences (document
Annotation		0.0											Laver	Named entity
 Ιστορίες ελληνικ Δώδεκα καθεμιά το ζήτη Τα περιο 	της Ελληνικ ἡς γλώσσας. από αυτές π ς (σύλληψη, μα αυτό. σσότερα από	ής Γλώσσα αρουσιάζοι περεχόμεν τα κείμενα	ς Στις σε νται αναλυ α, εξαντλη αυτά πλαι	λίδες που ακ τικά σε κείμε τικότητα αν σιώνονται ατ	κολουθούν ενα γραμμ άλυσης κλ ιό βιβλιοκ	ν επιχειρ ένα από (π.) καθι ρισίες πο	ρείταινα + • ειδικούς ώς και τη ου έχουν	αταγρα , με στό ν έγκυρ δημοσιι	φούν οι ι χο την αι η ενημέρ ευτεί σε ε	υπάρχουσες /άδειξη των ι ωση όσων εν ιδικά περιοδιι	Ιστορίες της διαιτεροτήτων τ διαφέρονται για κά και στον τύπα	ης 1	Annotati No annot	Chunk Coreference Lemma Morphological fe
ελληνικο 4 Adrados 5 Ιστορία 6 Μτφρ.	ό και ξένο, με , Francisco F της ελληνική	ε σκοπό να R. 2003. Ιςγλώσσας	αποκτήσει (από τις αι	ο αναγνώστ ταρχές ως τι	της όσο το ς μέρες μα	δυνατό ας).	ό πληρέσ	τερη εικ	όνα για τ	α παρουσιάζα	ομενα έργα.			Named entity Orthography Cor POS SemArg
2 4														SemPred

4. Έναρξη επισημείωσης - δυνατότητες

Επιλέγω το τμήμα του κειμένου το οποίο θέλω να επισημειώσω. Στην δεξιά πλευρά της σελίδας κάτω από το **Layer** εμφανίζεται μέσα σε ένα καινούργιο παράθυρο το επιλεγμένο κείμενο και ακριβώς από κάτω το πεδίο **value**. Πατώντας το βέλος εμφανίζεται μία αναδυόμενη λίστα με ετικέτες από τις οποίες θα επιλέξω αυτή που θα προσαρτηθεί στο επιλεγμένο κείμενο. Φέρνοντας τον κέρσορα πάνω σε μία από αυτές βλέπω στο κάτω μέρος του παραθύρου μου την εξήγησή της.



Εφόσον επιλέξω την κατάλληλη ετικέτα, το επιλεγμένο κείμενο παίρνει την τιμή της. Μπορώ να διαγράψω την επιλογή μου κάνοντας διπλό κλικ στην ετικέτα που εμφανίζεται πάνω από το επιλεγμένο κείμενο και πατώντας στη συνέχεια Delete. Η επιλογή Clear εξαφανίζει τα κουτιά Text και value από την αριστερή πλευρά της σελίδας.



Μπορώ να επιλέξω το ίδιο τμήμα κειμένου παραπάνω από μία φορές και να του προσαρτήσω διάφορες ετικέτες.



clarin:e

Η επισημείωση τμημάτων κειμένου που εκτείνονται σε περισσότερες από μία προτάσεις δεν είναι δυνατή, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του συγκεκριμένου tagset, και εάν το επιχειρήσω (όπως συμβαίνει στην περίπτωση του ονόματος A.V.Lecumberri, προτάσεις 7-9) ενημερώνομαι με μήνυμα:

Error: Annotation covers multiple sentences, limit your annotation to single sentence!

Σε περίπτωση που θέλω να αναιρέσω όλες τις επισημειώσεις που έχω κάνει σε ένα αρχείο, επιλέγω το κουμπί **Reset** στο πάνω δεξιά μέρος της σελίδας. Στο αναδυόμενο παράθυρο επιβεβαιώνω την επιλογή μου πατώντας **Confirm** και εισάγοντας το όνομα αρχείου στο κενό πεδίο.





Σε όλα τα στάδια της επισημείωσης ενός εγγράφου μπορώ να εξαγάγω το έγγραφο στο οποίο δουλεύω σε μορφότυπο της επιλογής μου, πατώντας το κουμπί **Export**, με ή χωρίς τις επισημειώσεις που έχω κάνει.

Annotation A Home			Help	🛔 John 🕞 Log o	out (automatically in 29 min)
Decument	Page Export Format	Contll 2000	Help telines Showing	Workflow	ntences [document 2 of 12]
 Το το το		CoNLL 2002 CoNLL 2006 CoNLL 2009 CoNLL CoreNLP CoNLL-U Plain text UIMA CAS JSON UIMA CAS JSON UIMA CAS XMI UIMA binary CAS	ωτή, αλλά 3σσας (Annotat Text value	ion Deter Clear Longman ORG •
43]Z.	-	Export Can	cel		

Όταν έχω ολοκληρώσει την επισημείωση ενός εγγράφου επιλέγω **Finish**. Η επιλογή αυτή δε θα μου επιτρέπει την περαιτέρω επεξεργασία και για το λόγο αυτό στο αναδυόμενο παράθυρο πρέπει να επιβεβαιώσω την επιλογή μου, πατώντας **Confirm**.

	Annotation #Home		🛁 🛛 Help 🛔	John 🛯 Log out (automatically in 29 min)
Dem(Pocument Open Prev. Next Export Settings Project (Histories of The Greek Language)/IstoriesEG1.txt Annotation I Ιστορίες της Ελληνικής Γλώσσας Στις σελίδες που ακολου ελληνικής γλώσσας. Δώδεκα από αυτές παρουσιάζονται αναλυτικά σε κείμενα γρ καθεμιάς (σάλληψη, περεχόμενα, εξαντλητικότητα ανάλυση το ζήτημα αυτό. T α περισσότερα από τα κείμενα αυτά πλαισιώνονται από βιβ)	Page Script Finish Document This action will mark the document as Finished. Y no longer make changes to the document after th Only a project manager or curator can put the doc back into editing mode. Confirm	Help ou can is step. cument av Tŋc i yia Cancel tûŋo,	Workflow Neset Finish 1-10 of 83 sentences [document 1 of 12] Layer Named entity Annotation No annotation selected!
	 Ελληνικό και έχνο, με σκοπο να αποκτησει ο αναγνώστης οσ Η Απαίος, Francisco R. 2003. Ιστορία της ελληνικής γλώσσας (από τις απαρχές ως τις μέρι Μτερ. Α. V. URED Lecumberri. D Enμ. 	ο το συνατο πληρεστερη εικονα για τα παρουσίαςο ες μας).	μενα εργα.	

Από το κουμπί **Open** στο πάνω αριστερά μέρος της σελίδας, μπορώ να δω ξανά το σύνολο των αρχείων του project. Η χρωματική διαφοροποίηση διακρίνει αυτά που δεν έχω ανοίξει ακόμα (γκρι χρώμα), αυτά τα οποία έχω ανοίξει και επεξεργάζομαι (μπλε χρώμα) και αυτά στα οποία έχω ολοκληρώσει την επισημείωσή μου και έχω κλείσει (κόκκινο χρώμα).



Annotation + Home		Bana Corint	Help La	ohn 🗣 Log out (automatically in 26 min)
Δοσιπιώς Open Prev. Next Demo Project (Histories of The Greek Language)/ Image: Image of the Greek Language of	Open document Projects: Demo Project (Histories o Prespa Agreement	Documents: IstoriesEG1.bxt IstoriesEG1.bxt IstoriesEG1.bxt IstoriesEG1.bxt IstoriesEG1.bxt IstoriesEG2.bxt IstoriesEG3.bxt IstoriesEG3.bxt IstoriesEG4.bxt IstoriesEG5.bxt IstoriesEG5.bxt IstoriesEG5.bxt IstoriesEG5.bxt IstoriesEG3.bxt	s howing	Annotation No annotation selected!

5. Δημιουργία project επισημείωσης

Για τη δημιουργία project επισημείωσης συμβουλευτείτε το αρχείο <u>Guidelines for Project</u> managers.

6. Επιστροφή στην αρχική σελίδα του WebAnno

Για να γυρίσω πίσω στην αρχική σελίδα του WebAnno επιλέγω το κουμπί **Home** στο πάνω αριστερά μέρος της σελίδας. Αντίστοιχα, για να γυρίσω πίσω στην Υποδομή CLARIN:EL επιλέγω το λογότυπο στο πάνω δεξιά μέρος της σελίδας.